

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
gymnasieskolans undervisning om kunskapsområdet
sexualitet, samtycke och relationer vid Hjalmar
Strömerskolan i Strömsunds kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i gymnasieskolans undervisning om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer vid Hjalmar Strömerskolan. Granskningen genomfördes under vårterminen 2024.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fyra utvecklingsområden som angetts i beslut den 3 juni 2024, dnr 2023:8101.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Hjalmar Strömerskolan senast den 6 december 2024 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Strömsunds kommun har inkommit med en sådan redovisning den 6 december 2024.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Utvecklingsområde 1: integrera kunskapsområdet så att det är återkommande och fördjupande i de gymnasiegemensamma ämnena och att alla elever får en helhetsbild

Strömsunds kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 2: arbeta med inslag i undervisningen som ger eleverna möjlighet att kritiskt granska könsrelaterade maktstrukturer och hedersförtryck

Strömsunds kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 3: utveckla strategier för att skapa ett tillitsfullt klassrumsklimat där alla elever inkluderas och involveras

Strömsunds kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 4: gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Strömsunds kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för att fortsätta utvecklingsarbetet.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Bakgrund

Utvecklingsområde 1

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- integrera kunskapsområdet så att det är återkommande och fördjupande i de gymnasiegemensamma ämnena och att alla elever får en helhetsbild

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn involverat ämneslagen, programlagen och elevrådet i arbetet med att integrera kunskapsområdet så att det är återkommande och att lärarna har en överblick av vem som gör vad i olika ämnen vid skolan. Huvudmannen tydliggör att även yrkeslärarna involveras i arbetet så att eleverna på yrkesprogrammen kan arbeta med kunskapsområdet i år 2 och 3. I detta arbete har personalen på skolan utgått ifrån både läroplanen och kursplaner. Huvudmannen redovisar även att det finns en planering för vad inom kunskapsområdet som ska tas upp inom utbildningen. Exempel på insatser som planeras under innevarande läsår och nästkommande är en föreläsning om hur man genom bilder kan arbeta med värdegrundsfrågor bland annat om jämställdhet och normer. Att elevhälsan arbetar aktivt för att involvera eleverna. Att en årsplanering för mentorstiden har tagits fram där områden som hbtqi, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, sex, samtycke och relationer ingår. Huvudmannen planerar för fortbildningsinsatser som lämpar sig för kollegiala former, enligt huvudmannen. Skolan kommer även att delta i ett större projekt där varje skola som ingår arbetar med en artikel i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Skolan kommer att fördjupa sig i artikel 16 om rätten till äktenskap och familj. Huvudmannen menar att det arbete som genomförts gällande samplanering och de utbildningsinsatser som planerats förväntas leda till att eleverna kan få kontinuitet och fördjupade kunskaper. På sikt kommer kunskapsområdet att behandlas i flertalet ämnen vilket ger eleverna möjlighet till ett mer kritiskt förhållningssätt till egna och andras rättigheter.

Utvecklingsområde 2

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- arbeta med inslag i undervisningen som ger eleverna möjlighet att kritiskt granska könsrelaterade maktstrukturer och hedersförtryck

Av huvudmannens redovisning framgår att representanter från elevhälsan genomgått en utbildning om samtal om sexuell hälsa och erfarenhet av våld under året 2024. Skolsköterskan använder kunskaper från utbildningen i de elevhälsosamtal som ingår för alla elever i år 1. Vidare framkommer att det pågår en inventering och samplanering gällande frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck med fokus på ämnena samhällskunskap, historia och religionskunskap. Elevhälsoteamet har uppdaterat skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och där ingår arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Eleverna får information om planen på mentorstid. Eleverna är utöver det delaktiga i arbetet genom klassråd och elevråd. Varje läsår följer rektorn upp olika frågor i en elevenkät, bland annat om hedersrelaterat våld och förtryck. Rektorn redovisar enkätresultaten för personal och elever. Vidare framkommer av huvudmannens redovisning att skolan planerar att eleverna i samband med arbetsplatsförlagt lärande (apl) arbetar med frågor med koppling till jämställdhet och normer. I ämnen som samhällskunskap och historia kan lärarna lyfta perspektiv som kan kopplas till hur maktstrukturer påverkar individ och samhälle. Vidare kan skolan involvera Resurscentrum som finns i kommunen i frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck med både personal och elever. Huvudmannen anger att på sikt förväntas eleverna bli mer medvetna och kritiska medborgare vilket kan leda till ökad förståelse för sociala orättvisor samt en vilja att engagera sig i frågor som rör jämställdhet och rättvisa. Det förebyggande arbetet främjar en inkluderande skolmiljö där elever känner sig trygga och respekterade och det kan i sin tur leda till bättre skolprestationer.

Utvecklingsområde 3

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- utveckla strategier för att skapa ett tillitsfullt klassrumsklimat där alla elever inkluderas och involveras

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har anordnat en gemensam kick-off för eleverna i år 1 i syfte att skapa tryggare elevgrupper. Lärarna har ett relationsstärkande arbete och huvudmannen anger att stämningen i klassrum och vid raster är god. Lärarna fortsätter att verka för att skapa ett klassrumsklimat där eleverna känner sig trygga, inkluderade och engagerade. Målet är att eleverna ska vara delaktiga och ha en aktiv roll i skolans vardag och därmed bidra till ett tryggt klassrumsklimat. Framåt planerar elevhälsoteamet att genomföra ett arbete på mentorstid för att

skapa ett tillitsfullt klassrumsklimat. Ett årshjul för detta håller på att utarbetas.

Utvecklingsområde 4

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan i samarbete med kommunen planerar att ta fram en digital frågelåda där eleverna anonymt kan ställa frågor rörande kunskapsområdet. Frågorna kommer sen att utgöra ett stöd för lärarna när de ska utforma aktuell undervisning. Därutöver framkommer att elevrådet har fått i uppdrag att sprida information om Skolinspektionens beslut till klasserna. Under klassråden, ska sedan eleverna komma med input kring vad de saknat i undervisningen när det gäller kunskapsområdet. En grupp elever ska få i uppgift att ta fram en elevenkät gällande kunskapsområdet. Utifrån svaren på enkäten kan undervisningen justeras för att möta läroplanens innehåll men även elevernas egna önskemål. Genom att inkludera eleverna i arbetet med kunskapsområdet kan skolan skapa en mer engagerad och relevant undervisning som bättre möter elevernas behov och förväntningar. Skolan kommer att undersöka om det finns ett intresse hos elevrådet för att arbeta mer systematisk med detta kunskapsområde.

På Skolinspektionens vägnar

Anna-Carin Kostic
Beslutsfattare

Ewa Mölleryd
Föredragande

I handläggningen av ärendet har även Marcus Rönnegård medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Gymnasieskolans arbete med kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer \(skolinspektionen.se\)](https://skolinspektionen.se/gymnasieskolans-arbete-med-kunskapsområdet-sexualitet-samtycke-och-relationer)

Författningsstöd

Bedömningsområde Återkommande och aktuell undervisning

Författningsstöd

16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen [2010:2039].

Lgy 11, avsnitt 2.6, *Rektorns ansvar*.

Bedömningsområde Ämnesintegrerad och fördjupande undervisning inom gymnasiegemensamma ämnen

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Riktlinjer*.

Bedömningsområde Kritiskt förhållningssätt och förmåga att fatta egna beslut

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Gymnasieskolans uppdrag*.

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Mål*.

Bedömningsområde Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Författningsstöd

1 kap. 5 § skollagen.

Proposition 2009/10:165, *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet*, s. 634.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Förståelse och medmänsklighet*.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Saklighet och allsidighet*.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning.*

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Mål.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Mål.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Riktlinjer.*

Bedömningsområde Bemötande och insatser som hävdar de värden som läroplanen anger

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Förståelse och medmänsklighet.*

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Saklighet och allsidighet.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Riktlinjer.*

Bedömningsområde Elevdelaktighet

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 2.3, *Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer.*